

SLAVNÉ DNY

PŘÍBĚHY, KTERÉ PSALY HISTORII

DEN, KDY BYLA ROZDĚLENA PALESTINA (29. listopad 1947)

AKTIVITA: GV, OV

ANOTACE:

Žáci se seznámí s hlavními typy antisemitismu, pochopí, jakým způsobem ovlivnil dobový vzestup nacionalistické i rasové ideologie vznik sionismu, holocaust a touhu židů po vlastním státě. V úryvku z Nerudova antisemitského pamfletu Pro strach židovský a na základě povídky Ladislava Fukse Khonyho cesta do světa se seznámí s podobami českého antisemitismu. **Aktivita se nezabývá vývojem Palestiny, resp. státu Izrael po roce 1948.**

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A OBSAHOVÉ VZDĚLÁVACÍ OKRUHY:

GV: český jazyk a literatura, základy společenských věd, dějepis,

OV: český jazyk a literatura, občanská výchova, dějepis

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

GV a OV: multikulturní výchova, osobnostní výchova, výchova v evropských a globálních souvislostech, mediální výchova

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

k učení, komunikativní, občanské, sociální a personální, k řešení problémů

CÍLE:

Žáci:

- porozumí termínu antijudaismus a antisemitismus,
- pochopí, co především vedlo evropské židy k touze po vlastním státu,
- rozumí důvodům odchodu evropských židů do Palestiny,
- prostřednictvím publicistického (Neruda) a uměleckého (Fuks) žánru se seznámí s příklady českého antisemitismu.

DĚLKA:

Ideálně dvě po sobě následující vyučovací hodiny

POMŮCKY:

pracovní listy, přístup k internetu (PC, tablety, „chytré“ telefony)

POSTUP:

- 1) Učitel v předcházející hodině zadá PL 1 s typy antisemitismu, úkolem žáků je text přečíst, najít výrazy nebo slovní spojení, jimž nerozumí, ta vyhledat nebo se na ně zeptat v následující hodině u učitele.
- 2) Společně s žáky projdeme PL s typy antisemitismu, odpovídáme na otázky, vysvětlujeme, příp. doplníme (např. dalšími ukázkami dobových karikatur).

SLAVNÉ DNY

PŘÍBĚHY, KTERÉ PSALY HISTORII

- 3) Rozdáme žákům PL 2 s úryvkem protižidovského pamfletu Jana Nerudy *Pro strach židovský*, diskutujeme o otázce, co Nerudovi na židech vadilo, jaké vlastnosti jim připisoval. Připomeneme, že celá první polovina 19. století se v Čechách (i jinde ve střední Evropě) nesla v duchu tzv. národního obrození, tzn. v podobě konstrukce novodobého národa definovaného jazykem, a také snah o emancipaci v rámci rakouského soustátí.
- 4) Pustíme video, požádáme žáky, aby si zaznamenali, čemu nerozumí. Po projekci zodpovíme dotazy. <https://www.stream.cz/slavedny/632938-den-kdy-byla-rozdelena-palestina-29-listopad>
- 5) Uložíme domácí práci PL 3 – Zkrácenou verzi povídky Ladislava Fukse Kchonyho cesta do světa, jejíž klíčová postava, sadistický učitel zeměpisu, reprezentuje český antisemitismus druhé republiky. Žáci se pokusí vymyslet a dopsat konec.
- 6) V následující hodině rozdáme nebo promítneme Fuksův konec povídky a společně odpovídáme na otázky (viz materiál pro učitele).

REFLEXE:

Probíhá během aktivity několikrát formou diskuse.

Zpracovala:
Monika Stehlíková

Pro učitele:

.....
A tak jsem pospíchal domů. Na ulicích už zatím nebylo k vydržení. Všude plno lidí, kouře a rachotu. Plno vozidel, nákladních aut, tanků. Plno benzínu a gumy. Plno helem, vojáků... A v tom všem poletoval sníh s deštěm a na zemi plno bláta a blátivých kaluží...

Když jsme druhý den přišli do školy, měli jsme zeměpis první hodinu, neboť zeměpisář si za včerejší ztrátu vyměnil hodinu s profesorem češtiny. Vešel do třídy podivně veselým krokem a s úsměvem, velmi nás to povzbudilo.

Stoupl si slavnostně za stůl a vyzval nás, abychom se rozhlédli, kdo chybí. Mohli jsme se tedy otáčet, a tu vyvolal Bronowského, aby řekl, kdo. Řekl, že Chadíma a Dostál. Kdo prý ještě, ať se lépe podívá. Řekl, že Kohn. A tu ho posadil a kývl hlavou a s úsměvem se zeptal, zda známe podobenství o ztracené ovci? To že je Kohn. Protože se pohřešuje. Že je aspoň mezi námi o jednu černou ovci míň.

Poté si stoupl k oknu a prohlásil: „Zbořil se chrám a nezůstal z něho kámen na kameni. Kdo byl v Judsku, měl utíkat na hory. Kdo byl v městě, měl vyjít ven. Kohn je toho času v lůně praotce Abraháma.“ Z prostředních lavic se ozval smích. Krappner se smál.

Pak řekl Bronowskému, že jeho otec najde Kohna v márnici, až bude pitvat, neboť Abrahámovo lůno, to je právě márnice. „Je přece váš otec profesorem patologické anatomie...“ usmál se a zdvihl oči, aniž pohnul tváří.

Pak řekl mně, že můj otec bude vědět nejlíp, jak Kohna našli v bytě s jazykem na stole... Je přece váš otec šéfem tajné kriminální služby tohoto ztraceného království...“ Pak řekl, že se Kchonyho chorá matka včera zbláznila a všechny do jednoho v bytě otráвила plynem. Pak odstoupil od okna, s úsměvem otevřel notes a pokračoval ve zkoušení od začátku školního roku.

Dorazil jsem domů zmožen hrůzou.

Když jsem se pozdě odpoledne vzbudil z horečnatého spánku a zesláblý se dopotácel do kuchyně, dozvěděl jsem se od Růženky, že Kchony ležel v pokoji vedle svého otce, doktora Efraima Kohna, rabína z jeruzalémské synagogy; jejich maminka otevřela plyn, aby o tom nevěděli. Na stole leželo otevřené album s mnoha fotografiemi, jako by si byl v něm Kchony právě ukazoval prstem.

To byla Kchonyho cesta do světa.